

Elena BELEI
doctor în drept,
conferențiar universitar
formator INJ

EXIGENȚE FAȚĂ DE HOTĂRÎREA JUDECĂTOREASCĂ

By a judgment a first instance court rules upon the merits of a civil case. The judgment represents an act of application and accomplishment of law. Legal norms of material and procedural law are viable insofar as the court by applying them correctly in settling litigations maintains legal order. Thus, the judgment is a procedural act under law invested with enforcement power, comprising a mandatory order of state provenance which concerns the application of legal norms in a concrete legal report.

Importanța hotărîrii judecătorești. Eficiența înfăptuirii justiției este asigurată prin calitatea actului de justiție. Alături de încheieri și ordonanțe, hotărîrea judecătorească este un act de dispoziție al primei instanțe emis în formă scrisă cu caracter individual, autoritar și obligatoriu, adoptat de către instanțele de judecată în baza legislației în vigoare în procesul examinării și soluționării pricinilor civile.

Hotărîrea judecătorească reprezintă un act de aplicare și realizare a dreptului. Normele juridice de ordin material și procesual sînt viabile numai în măsura în care instanța, prin aplicarea lor corectă la soluționarea litigiilor, menține ordinea de drept. Așadar, hotărîrea judecătorească este un act procesual investit de lege cu putere executorie, care conține o dispoziție autoritară de proveniență statală referitoare la aplicarea normelor de drept în cazul unui raport juridic concret.

Doctrina românească consideră hotărîrea judecătorească o operațiune logică și în același timp un act de voință. Operațiunea logică concretizată în cadrul unei hotărîri este rezultatul unui efort intelectual făcut de către judecător care trebuie să se conformeze legilor logicii în cadrul examinării circumstanțelor de fapt ale pricinii civile. Aprecierea probelor administrate în cadrul unui proces este de neconceput fără logică, altfel am putea avea concluzii greșite. Însă, nu doar logica este necesară pentru a formula o soluție justă. Judecătorul trebuie să aplice legea în privința faptelor stabilite

în cadrul pricinii, iar aceasta nu poate fi făcută decît prin acte de voință.

Importanța hotărîrii judecătorești rezidă nu doar în faptul de a fi soluționat un raport juridic litigios, dar și în rezonanța socială pe care o produce. Instituind ordinea de drept, o hotărîre judecătorească impune respect tuturor, astfel încît se consolidează conștiința juridică și încrederea oamenilor în justiție. Deci, hotărîrii îi revine un rol de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor ocrotite de lege, precum și un rol educativ.

Hotărîrile judecătorești reflectă dreptul în stare dinamică, adică în acțiune. Eficiența aplicării actelor normative se reliefează doar în măsura în care instanțele de judecată pronunță hotărîri în baza legii.

Cerințele înaintate față de hotărîrea judecătorească.

Ca act jurisdicțional final în judecată, hotărîrea este supusă respectării unor condiții de valabilitate. Acestea întrunesc exigențele procesuale referitoare la adoptarea și pronunțarea hotărîrii.

- Hotărîrea nu poate proveni decît de la autoritatea căreia legea i-a atribuit împuternicirea înfăptuirii justiției.
- Instanța care poate pronunța hotărîri trebuie să fie constituită în condițiile prevăzute de lege.
- Hotărîrea trebuie să fie deliberată de către judecătorii care au participat nemijlocit la examinarea pricinii în fond.
- Hotărîrea urmează a fi adoptată cel puțin cu majoritatea voturilor judecătorilor care au participat la examinarea pricinii. În cadrul Plenului Curții Supreme de Justiție, în caz de paritate de voturi, problema se consideră respinsă (art.48 CPC).
- Deliberarea în vederea adoptării hotărîrii se impune a fi secretă.
- Rezultatul deliberării trebuie să fie confirmat în scris, sub semnătura tuturor judecătorilor care au participat la examinare, chiar dacă unii au opinii separate.
- Hotărîrea se pronunță în public.
- Hotărîrea va fi comunicată părților, precum și altor participanți la proces.¹

Față de conținutul hotărîrii sînt înaintate, de asemenea, anumite cerințe, pentru a căror nerespectare instanțele ierarhic superioare dispun casarea hotărîrilor primei instanțe.

Potrivit art.239 CPC, hotărîrea judecătorească se cere a fi **legală și întemeiată**. De asemenea, este necesar ca hotărîrea judecătorească să fie certă, necondiționată, deplină și să corespundă unei anumite forme procesuale (art.241 CPC).

Prin **legalitatea** hotărârii se înțelege aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural de către instanța de judecată care a pronunțat hotărârea. Hotărârea este legală, dacă a fost adoptată în strictă conformitate cu normele de drept material care reglementează raportul material litigios, iar în lipsa lor au fost aplicate normele de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), ori dacă instanța s-a condus de principii de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului) – art.12 CPC. În hotărâre trebuie să fie indicate normele de drept material și procedural după care s-a călăuzit instanța la judecarea pricinii. Legea procesuală specifică repetat (în art.387 și în art.400 alin.(2) CPC) care sînt încălcările normelor de drept material ce determină casarea hotărârii ca fiind ilegală. Astfel, se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Sîntem de părere că instanța **nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată** în cazurile în care: instanța nu a aplicat nici o normă de drept material și a pronunțat o hotărâre ce contravine legislației în vigoare; la soluționarea pricinii au fost aplicate acte normative subordonate legii, adoptate cu încălcarea competenței, procedurii stabilite sau contrare prevederilor legii; instanța a aplicat un act normativ declarat neconstituțional sau contrar normelor constituționale de aplicare directă; instanța a aplicat unul din mai multe acte normative ce reglementează raportul material litigios, neaplicîndu-le pe celelalte.

Aplicarea unei legi care nu trebuia aplicată reprezintă substanțial altă situație, spre deosebire de prima. Se consideră că instanța a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată în următoarele cazuri: instanța a dat o calificare juridică incorectă a raportului material litigios, aplicînd o normă străină acestuia; instanța a încălcat regulile acțiunii normelor în timp, spațiu sau asupra persoanelor; instanța a soluționat pricina în baza normei de drept interne ce contravine prevederilor tratatului internațional cu aplicare directă; instanța a aplicat normele juridice ce contravin CEDO și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului; instanța a determinat incorect legea aplicabilă raportului material litigios cu element de extraneitate; instanța a soluționat greșit conflictul între normele cuprinse în diferite acte normative interne; instanța a aplicat o uzanță ce contravine legii.

Interpretarea greșită a legii este foarte des invocată pentru a declara o hotărâre judecătorească ilegală. În asemenea cazuri, instanța de judecată oferă o calificare juridică corectă a raportului material-litigios, determină

corect norma aplicabilă, însă, din cauza înțelegerii incorecte a sensului acesteia, face o concluzie greșită cu privire la drepturile și obligațiile părților. În unele cazuri, interpretarea eronată reprezintă o consecință a folosirii incorecte de către judecător a metodelor sau procedurilor de interpretare a normelor de drept (sistematică, gramaticală, istorică, logică; extensivă, restrictivă, *ad litteram*).

Aplicarea eronată a analogiei legii sau a analogiei dreptului are loc în cazurile cînd instanța de judecată încalcă unul sau mai multe principii ale aplicării analogiei. Aceste principii constau în următoarele: 1) aplicarea analogiei se admite doar în cazul obscurității sau lipsei normei de drept; 2) circumstanțele pricinii și circumstanțele prevăzute în norma aplicabilă prin analogie trebuie să fie asemănătoare după esență și regim juridic; 3) aplicarea analogiei este inadmisibilă în cazurile cînd aceasta este expres interzisă de lege sau cînd legea leagă producerea efectelor juridice de aplicarea unor norme concrete; 4) normele de excepție se aplică doar în privința faptelor cu caracter excepțional; 5) soluția adoptată ca urmare a aplicării analogiei nu trebuie să contravină legislației în vigoare; 6) aplicarea analogiei presupune căutarea normei în actele aceleiași instituții, ramuri de drept și doar în cazul inexistenței acesteia – referire la alte ramuri sau legislație în general.

Încălcarea normelor de drept procesual care duce la casarea hotărârii este prevăzută în art.387 și în art.400 alin.(3) CPC. Chiar dacă în aceste două articole nu este absolut identică enumerarea încălcărilor procesuale pe care instanța de judecată le poate invoca și din oficiu pentru casarea hotărârii, urmează să ne conducem după regula generală, conform căreia se consideră încălcări ale normelor procedurale „numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a pricinii” (art.387 alin.(2) CPC).

Potrivit art.388 alin.(1) CPC, **hotărârea primei instanțe urmează a fi casată**, independent de argumentele cererii de apel, **dacă**:

a) **pricina a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal**. Procedura de compunere a completului de judecată este reglementată de art.21 și art.46 CPC. În baza principiului judecării unipersonale și colegiale a pricinilor, în prima instanță pricinile civile sînt judecate de un singur judecător sau, la dispoziția președintelui ori vicepreședintelui instanței, de către un complet din trei judecători. În instanța de apel pricinile se judecă de un complet format din trei judecători. Dacă din componența completului de judecată face parte o persoană fără statut de judecător sau cu statutul respectiv obținut în mod ilegal, ori dacă la judecarea pricinii participă un număr insuficient de judecători, se consideră compunere ilegală a completului de judecată.

Completul de judecată urmează să fie format cu respectarea principiului independenței și imparțialității judecătorilor. De aceea, emiterea hotărârii de către un judecător incompatibil (art.49 CPC) sau cu participarea unui judecător în privința căruia există temeiuri de recuzare (art.50 CPC) se consideră, în primul rând, încălcarea art.6 CEDO, potrivit căruia orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, iar, în al doilea rând, judecarea pricinii de către un complet compus ilegal;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Pentru înfăptuirea eficientă și calitativă a justiției, pentru a crea condiții de realizare a principiului contradictorialității părților, este absolut necesar ca instanța să asigure posibilitatea apărării drepturilor sale de către toți participanții la proces. În acest scop, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară (art.100 alin.(1) CPC).

Se consideră că pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată în următoarele cazuri: în dosar lipsesc probele care confirmă primirea citației de către participant; încălcarea regimului legal de citare a persoanei juridice sau a persoanei fizice absente de la domiciliu; înmînarea citației cu încălcarea termenului legal ce a împiedicat participantul la proces de a se prezenta la ședința de judecată; indicarea incompletă sau greșită a unor date din citație; judecarea pricinii în lipsa pîrîtului, a cărui citare prin publicitate s-a făcut cu reavoință;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului. Judecarea pricinilor în instanțele judecătorești din Republica Moldova se desfășoară în limba de stat (art.118 din Constituție, art.24 CPC). Pentru a-și apăra în mod eficient drepturile și interesele legitime, participanții la proces trebuie să înțeleagă tot ce se vorbește și se scrie în cadrul procesului civil, precum și să aibă posibilitatea de a vorbi în instanță în limba maternă. În virtutea principiului egalității tuturor cetățenilor în fața legii și în fața justiției, Codul de procedură civilă a instituit garanții suplimentare pentru persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat, precum și pentru persoanele care din cauza deficiențelor fizice nu pot vorbi și auzi. Aceste persoane sînt în drept să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret (art.24 CPC).

Procesul se poate desfășura, de asemenea, și într-o limbă acceptabilă pentru majoritatea participanților la proces și cunoscută de judecător.

După anunțarea limbii de procedură, președintele ședinței trebuie să constate dacă toți participanții posedă limba în care se desfășoară ședința de judecată. În practica judiciară s-a statuat că participarea interpretului este obligatorie nu numai în cazul în care unul din participanții la proces nu posedă limba în care se desfășoară ședința, dar și atunci cînd unii dintre ei solicită să dea explicații prin interpret.² Interpretul trebuie avertizat asupra răspunderii ce o poartă, în conformitate cu legislația penală, în caz de traducere intenționat greșită;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces. Hotărîrea judecătorească constituie un act autoritar, întrucît emană de la una din cele trei puteri în stat. Datorită obligativității sale, o hotărîre judecătorească trebuie respectată de către toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice, care sînt obligate să-și conformeze activitatea hotărîrii judecătorești, să nu o încalce și să o execute dacă li se adresează (art.6 alin.(1) CPC). Obligativitatea hotărîrii judecătorești constituie un reper foarte important al puterii lucrului judecat. Limitele subiective ale puterii lucrului judecat se rezumă la subiecții raportului material litigios. Pentru subiecții raportului material litigios, care au participat la judecarea pricinii civile, hotărîrea judecătorească reprezintă un act de dispoziție obligatoriu care nemijlocit determină drepturile și obligațiile lor. Iar pentru subiecții raportului material litigios, care nu au fost antrenați la judecarea pricinii, hotărîrea judecătorească nu trebuie să producă efecte juridice. Aceasta rezultă din principiul dreptului la un proces echitabil consfințit în art.6 din CEDO, potrivit căruia persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiții în care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său. Prin antrenare la judecarea pricinii înțelegem acordarea persoanei a unui statut procesual de participant la proces (reclamant, coreclamant, pîrît, copîrît, intervenient) ce îi oferă posibilitatea de a-și apăra în mod efectiv drepturile și interesele. Neantrenarea la judecarea pricinii urmează a fi delimitată de necomunicarea unui participant la proces a locului, datei și orei ședinței de judecată. În ultimul caz persoana, reieșind din materialele dosarului, are statut de participant la proces, dar nu este citată în mod legal și pricina se examinează în lipsa ei;

e) la emiterea hotărîrii a fost încălcat secretul deliberării. În virtutea principiului nemijlocirii, la deliberarea hotărîrii iau parte numai judecătorii în fața cărora a

avut loc judecarea pricinii. Completul de judecată deliberază în secret. Divulgarea deliberărilor este interzisă (art.238 alin.(1) CPC). Astfel, deliberarea trebuie să aibă loc într-o încăpere specială – camera de deliberare. În procesul deliberării judecătorești nu au dreptul să comunice cu alte persoane. De asemenea, se interzice accesul în camera de deliberare a unor terțe persoane;

f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menționați în hotărîre. Toți judecătorii care au participat la deliberare, inclusiv judecătorul care are opinie separată, trebuie să semneze hotărîrea. Cerința semnării hotărîrii este menită să garanteze autenticitatea acesteia, precum și să ofere posibilitatea de a verifica legalitatea compunerii completului de judecată. Prin urmare, pentru ca hotărîrea judecătorească să fie legală, trebuie să existe o concordanță între numele membrilor completului de judecată care au pronunțat hotărîrea, indicate în partea introductivă a acesteia, și numele judecătorilor care au semnat hotărîrea. Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea redactată, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În aceste cazuri, în hotărîre se menționează cauza imposibilității judecătorului de a semna (art.242 alin.(2) CPC);

g) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată și h) în dosar lipsește procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural. Potrivit art.273 CPC, pentru fiecare ședință de judecată în prima instanță și în instanța de apel, precum și pentru fiecare act de procedură îndeplinit în afara ședinței (audierea martorului la locul aflării sale, examinarea la fața locului etc.) se încheie procesul-verbal. Procesul-verbal al ședinței de judecată este un act procesual foarte important, care asigură desfășurarea procesului civil cu îmbinarea formei scrise și verbale. În procesul-verbal al ședinței sînt specificate momentele cardinale ale procesului, precum: componența instanței, prezența părților, conținutul apărării părților în fapt și în drept, respectarea altor norme procesuale. De aceea, neîntocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată denotă caracterul ilegal al hotărîrii;

i) pricina a fost examinată cu încălcarea competenței generale sau jurisdicționale. Prin competență generală se delimitează competența instanțelor judecătorești de competența altor organe cu activitate jurisdicțională (Curtea Constituțională, organele administrației publice centrale și locale, judecata arbitrală etc.). Competența generală reprezintă o premisă a dreptului la acțiune, în a cărei lipsă instanța nu are dreptul de a judeca o pricină

în fond. Emiterea unei hotărîri cu încălcarea competenței generale denotă caracterul ilegal al respectivei hotărîri judecătorești.

Competența jurisdicțională constituie totalitatea normelor de procedură civilă potrivit cărora se face delimitarea între împuternicirile legale ale organelor din sistemul judiciar de a examina și soluționa cauze civile. În cadrul aceluiași sistem de organe, adică al competenței jurisdicționale, distingem competența *materială* și competența *teritorială*, după cum ne raportăm la instanțele judecătorești de diferit grad sau la instanțe de același grad. Competența jurisdicțională materială, sau după obiect, delimitează competența între diferite verigi ale instanțelor judecătorești cu privire la soluționarea cauzelor civile în calitate de primă instanță. Competența jurisdicțională materială răspunde la întrebarea ce soluționează fiecare instanță de judecată în fond. Actualmente, competența jurisdicțională materială delimitează abilitatea de a soluționa pricini civile în fond de către judecătorii și curți de apel. În acest sens, este inadmisibil ca judecătoria să judece pricina dată în competența curții de apel, ca instanțele de drept comun să judece pricina dată în competența instanțelor economice, și viceversa. De aceea, judecătorul, stabilind la primirea cererii că instanța de judecată nu este competentă să judece pricina civilă, trebuie să restituie cererea de chemare în judecată, iar dacă lipsa competenței jurisdicționale materiale se stabilește după emiterea încheierii de primire a cererii de chemare în judecată, pricina urmează a fi strămutată. Dacă, totuși, a fost adoptată o hotărîre judecătorească cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională materială, ea va fi ilegală.

Competența jurisdicțională teritorială delimitează competența instanțelor judecătorești de același grad în vederea soluționării pricinilor civile în funcție de teritoriul asupra căruia se extinde activitatea (jurisdicția) lor. Competența jurisdicțională teritorială este de mai multe feluri: generală, alternativă, contractuală, excepțională și după existența legăturii între pricini. Întrucît doar competența excepțională (art.40 CPC) are caracter imperativ, considerăm că încălcarea acesteia determină, indiscutabil, caracterul ilegal al hotărîrii judecătorești. Nerespectarea celorlalte norme de competență jurisdicțională teritorială nu reprezintă în toate cazurile o încălcare esențială a normelor de drept procedural, deci nu afectează caracterul legal al hotărîrii judecătorești.

Conform art.386 alin.(1) lit.a), b), c) CPC, **o hotărîre judecătorească este întemeiată dacă:**

a) circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii sînt constatate și elucidate pe deplin. Pentru examinarea și soluționarea corectă a unei pricini civile instanța de judecată urmează să determine

definitiv obiectul probațiunii pornind de la temeiul pretențiilor și obiecțiilor părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate (art.118 alin.(3) CPC). Determinarea incorectă a obiectului probațiunii poate fi condiționată de faptul că instanța atribuie importanță juridică circumstanțelor care nu au nici o valoare pentru soluționarea corectă a pricinii și, vice-versa, când instanța nu pune în discuție circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii. Dat fiind rolul diriguitor al instanței în proces, aceasta, de regulă, nu este în drept să prezinte din oficiu probele necesare. Rolul diriguitor nu înseamnă, însă, că instanța are un rol pasiv în proces. De aceea, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor (art.118 alin.(5) CPC);

b) circumstanțele pricinii sînt dovedite cu probe veridice și suficiente. Pe lângă faptul că instanței îi revine rolul de a stabili corect obiectul probațiunii, mai este necesar ca instanța să stabilească legătura dintre circumstanțele de fapt și mijloacele de probațiune administrate și apreciate în modul corespunzător (art.130 CPC). În lipsa probelor pertinente și admisibile, instanța de judecată nu poate face concluzii referitoare la producerea anumitor fapte sau la inexistența acestora. Evident că în acest caz instanțele trebuie să țină cont și de cazurile de degrevare de probațiune (art.123 alin.(1)-(3), art.131 alin.(4)-(7) CPC), de repartizare corectă a sarcinii probației (art.118 alin.(1) CPC) și de prezumțiile probante (art.123 alin.(4) CPC). Instanța trebuie să motiveze în hotărîre concluziile sale cu privire la admiterea unor probe și respingerea altora, precum și să argumenteze preferința unor probe față de altele. În caz contrar, hotărîrea emisă va fi neîntemeiată;

c) concluziile instanței, expuse în hotărîre, corespund circumstanțelor pricinii. Dacă între concluziile instanței de judecată făcute în urma aprecierii probelor și circumstanțele de fapt ale acesteia nu există o legătură, bazată pe legile empirice și logice ale cunoașterii, atunci există pericolul formulării de soluții eronate și, în consecință, al soluționării greșite a pricinii.

O hotărîre neîntemeiată nu poate fi legală. Cu toate acestea, cele două noțiuni diferă. Legalitatea se referă la aplicarea normelor juridice, iar temeinicia – la elucidarea circumstanțelor și aprecierea dovezilor.

Necondiționată este considerată acea hotărîre judecătorească care nu cuprinde în sine condiții, de a căror apariție sau stingere depinde executarea hotărîrii. De exemplu, reclamantul își va primi datoria dacă pînă la o anumită dată pîrîtul își va vinde apartamentul sau pîrîtul

va întoarce contravaloarea bunului procurat sau îl va schimba pe unul de calitate corespunzătoare. Dacă vom avea astfel de hotărîri, vom fi în imposibilitate de a le executa, iar partea interesată riscă să nu-și restabilească niciodată drepturile sale. Caracterul necondiționat al hotărîrilor judecătorești este menit să asigure restabilirea ordinii de drept și apărarea eficientă a drepturilor încălcate și contestate, precum și a intereselor legitime. Cu toate acestea, legiuitorul prevede ca excepție de la cerința necondiționalității hotărîrile de adjudecare a bunurilor, în care trebuie indicată și contravaloarea bunului, în eventualitatea în care la momentul executării hotărîrii acesta nu mai există în natură (art.245 CPC).

Certă este acea hotărîre în care se determină precis dacă există sau nu dreptul care se cere a fi apărat sau obligația care se cere a fi realizată. Hotărîrea trebuie să conțină un răspuns clar la întrebările: cui aparține dreptul și cine este purtătorul obligației; care este conținutul lor concret? Hotărîrea judecătorească trebuie să conțină o soluție clară atît pentru subiecții raportului material litigios, pentru ceilalți participanți la proces, cît și pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice care trebuie să respecte și să nu încalce respectiva hotărîre judecătorească. O hotărîre judecătorească care nu este certă nu poate fi executată și, respectiv, caracterul obligatoriu al acesteia nu este realizabil.

Deplină este considerată hotărîrea care dă răspuns la toate pretențiile înaintate în acțiunea inițială și cea convențională. Conform art.240 alin.(3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. Dacă reclamantul și-a susținut pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată sau ulterior în cereri suplimentare prin administrarea de probe, instanța, apreciind probele respective, va trebui să dea răspuns dacă admite sau nu pretențiile formulate. Dacă instanța care a soluționat litigiul nu a indicat suma adjudecată, bunurile ce urmează a fi remise sau acțiunile pe care pîrîtul trebuie să le îndeplinească, hotărîrea nu este completă și instanța va trebui să rectifice această scăpare.³

Referințe:

- ¹ A se vedea: I.Deleanu. *Tratat de procedură civilă*. – București: ALL Beck, 2005, p.8.
- ² Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la respectarea legislației despre utilizarea limbii în procedura judiciară”, nr.12 din 09.04.1999 // Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova. Culegere de hotărîri explicative. – Chișinău, 2002, p.14-17.
- ³ A se vedea: *Гражданский процесс* / Под ред. Яркова В.В. – Москва: Волтерс Клувер, 2006, p.369-373.